

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Proca Maricica,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Proca Maricica împotriva lui Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților și compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea intervenienților principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida împotriva Maricicăi Proca și Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției nefinisate, cu excluderea acesteia din masa de bunuri partajabile dintre Proca Maricica și Vataman Andrei și excluderea din masa de bunuri partajabile a lotului de teren,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016, în partea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Proca Maricica,

constată:

La 13 ianuarie 2012, Maricica Proca a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Vataman, intervenient accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților și partajul averii.

În motivarea acțiunii reclamanta, Maricica Proca, a indicat că s-a aflat în relații de căsătorie cu pârâtul din 16 octombrie 2009, căsătoria fiind desfăcută la data de 03 noiembrie 2011.

Menționează că la 15 aprilie 2010 pârâtul a primit în dar un lot de teren cu destinație de construcție situat pe str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești, mun. Chișinău cu dimensiunile de 0,1259 m.p.

Iar în anul 2010 au fost perfectate actele și obținută permisiunea la construcția casei de locuit, care ulterior a fost construită pe sursele financiare obținute la nuntă, contribuțiile salariale, banii personali obținuți de la stat ca tânăr specialist și din banii ce au primit în dar de la părinții săi după cum urmează: de la nuntă - 220 000 lei, ca tânăr specialist - 17 000 lei, bursă de masterat în timpul studiilor obținut în 2009 - 2 880 lei, 2010 - 7 200 lei, 2011 - 720 lei, din activitatea la SRL „Linguata” a obținut venit în anul

2010 - 500 lei, 2011 - 3 870 lei, din activitatea în Liceul teoretic Budești în anul 2009 din luna septembrie - 9 655,50 lei, anul 2010 - 30 278,51 lei, anul 2011 - 26 315,35 lei, și suma de 100 000 lei primită cu titlu de dar de la părinții săi. Toate sumele specificate mai sus au fost investite în construcție.

Consideră că îi revine $\frac{1}{2}$ cotă-parte din lotul aferent construcției contra sumei bănești, ținându-se cont de investițiile personale în construcția casei de 117 000 lei.

La fel, pentru stabilirea construcțiilor existente și gradului de finisare a construcției și în scopul posibilității expunerii asupra partajului, consideră că Oficiul Cadastral Teritorial urmează a fi obligat să efectueze constatarea tehnică și evaluarea imobilului litigios.

Solicită reclamanta Proca Maricica recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra casei de locuit nefinisate în com. Budești; partajul casei de locuit cu atribuirea fiecăruia a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din casă în natură; atribuirea în proprietatea Maricicăi Proca a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din lotul aferent construcției situat pe str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești pentru deservirea cotei-părți din imobilul ce îi revine din proprietatea pârâtului contra unei sulte bănești, ținându-se cont de investițiile personale în construcția casei în mărime de 117 000 lei.

Pe parcursul examinării cauzei Vataman Feodosie și Vataman Zinaida au depus cerere de intervenire în proces în calitate de intervenienți principali, care formulează pretenții proprii, formulând pretenții față de Proca Maricica și Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției nefinisate din str. Barbu Lăutaru 10 din com. Budești, mun. Chișinău și cu excluderea acesteia din masa de bunuri partajabile dintre Proca Maricica și Vataman Andrei, cererea de intervenire fiind admisă prin încheierea judecătoreii Ciocana mun. Chișinău din 15 ianuarie 2013.

În motivarea cererii intervenienței principale, Vataman Feodosie și Vataman Zinaida ai indicat că, în rezultatul căsătoriei dintre Proca Maricica și Vataman Andrei nu au fost acumulate bunuri care ar putea fi considerate proprietate comună în devălmășie.

Susțin intervenienții principali că, după nunta feciorului lor, Vataman Andrei, i-au donat acestuia prin contract de donație (autentificat notarial la data de 15 aprilie

2010 și înregistrat în registrul bunurilor imobile la data de 16 aprilie 2010) un lot de teren cu destinația pentru construcție cu suprafața de 0,1259 ha situat în mun. Chișinău, com. Budești, str. Barbu Lăutaru 10, cu nr. cadastral 3120205048.

Afirmă că bunul imobil menționat le-a aparținut din anul 1997 și înainte de căsătoria fiului lor, intenționau să-și construiască o casă, astfel încât în anul 2008 au început procurarea unor materiale pentru construcția casei în litigiu. La fel, din surse proprii au mai făcut și alte investiții în imobilul situat pe lotul de teren cu destinația pentru construcție cu suprafața de 0,1259 ha situat în mun. Chișinău, com. Budești, str. Barbu Lăutaru 10, cu nr. cadastral 3120205048, fiind suportate cheltuieli pentru: materiale de construcții în sumă totală de 165 287,71 lei; materiale de construcții pentru acoperișul casei, în sumă totală de 61396 lei (potrivit contractului nr.02 din 12 ianuarie 2011, chitanței nr.165 din 30 martie 2011, chitanței nr.150 din 11 martie 2011); achitarea lucrului pentru instalarea acoperișului - în sumă totală de 33000 lei (recipisa din 28 mai 2011); achitarea lucrului pentru construcția gardului în jurul lotului aferent casei litigioase - în sumă totală de 11 000 lei (recipisa din 20 iulie 2011); achitarea lucrului pentru tencuiala pereților - în sumă totală de 12000 lei (recipisa din 15 august 2011); achitarea serviciilor responsabilului tehnic pentru lucrările de construcție a casei

- în sumă totală de 3600 euro, ceea ce constituie potrivit cursului oficial al BNM 16,2794 x 3600 euro = 58 605,84 lei (recipisa din 05 august 2011, certificat de atestare tehnico-profesională; legitimația seria 2011-RT nr.0701; Contract de muncă din 15 septembrie 2010).

Astfel fiind, susțin că în temeiul actelor enunțate pot fi dovedite cheltuielile suportate în construcția casei din str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești, mun. Chișinău în mărime de 341 289, 55 lei.

Ulterior avocatul intervenienților principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida, Coban Igor a depus o cerere de completare a cerințelor intervenienților principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida, solicitând suplimentar și excluderea din masa de bunuri partajabile a terenului cu nr. cadastral 3120205048 cu suprafața de 0,1259, situat în mun. Chișinău, comuna Budești, str. Barbu Lăutaru 10, motivându-și pretențiile prin faptul că cerința suplimentară este bazată pe faptul că prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 17 ianuarie 2013, s-a dispus revocarea contractului de donație din 15 aprilie 2010, înregistrat sub nr. 3154, autentificat de notarul public Pușcaș Constantin, a terenului destinat construcției cu suprafața de 0,1259 ha, situat în comuna Budești, mun. Chișinău, str. Barbu Lăutaru 10, cu nr. cadastral 3120205048, cu restituirea bunului donat în proprietatea reclamantilor Vataman Feodosie și Vataman Zinaida.

În cadrul judecării cauzei reclamanta, Proca Maricica și avocatul acesteia Crețu Constantin au depus cerere de modificare a pretențiilor, solicitând recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra casei de locuit, nefinisate, garajul și beciul situate pe str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești, mun. Chișinău, determinarea cotelor-părți ideale din casa de locuit, garaj și beci, situate pe str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești, mun. Chișinău cu atribuirea fiecăruia a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte și obligarea înregistrării dreptului de proprietate.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 16 mai 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a Maricicăi Proca împotriva lui Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie asupra imobilului situat pe str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești, mun. Chișinău și admisă parțial cererea intervenienților principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida împotriva Maricicăi Proca și Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției nefinisate din str. Barbu Lăutaru 10 din com. Budești, mun. Chișinău cu excluderea acesteia din masa de bunuri partajabile dintre Proca Maricica și Vataman Andrei și excluderea din masa de bunuri partajabile a terenului cu nr. cadastral 3120205048 cu suprafața de 0,1259, situat în mun. Chișinău, comuna Budești, str. Barbu Lăutaru 10.

A fost exclus imobilul, situat pe str. Barbu Lăutaru 10, com. Budești, mun. Chișinău, din masa bunurilor partajabile dintre Vataman Andrei și Proca Maricica. În rest cerințele intervenienților principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida au fost respinse ca fiind neîntemeiată.

La 14 iunie 2016, Proca Maricica a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii înaintate de Proca Maricica integral și respingerea cererii înaintate de către intervenienții principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida împotriva lui Vataman Andrei și Proca Maricica.

La 15 iunie 2016, Vataman Zinaida și Vataman Feodosie, au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerințelor din acțiunea înaintată de către intervenienții principali, cu pronunțarea în partea dată a unei noi hotărâri cu privire la admiterea cerințelor integral în sensul formulat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016 nu s-a dat curs cerilor de apel depuse de Proca Maricica și Vataman Feodosie cu Vataman Zinaida, fiind acordat apelanților Proca Maricica și Vataman Feodosie cu Vataman Zinaida termen până la 14 decembrie 2016 ora 10.30 pentru prezentarea apelului în corespundere cu art. 365 alin.(1) lit. d) și e) CPC și a dovezilor de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei pentru fiecare apel. Totodată, a fost comunicat participanților la proces că, ședința de judecată este numită pentru 14 decembrie 2016 ora 10.30, care va avea loc în incinta Curții de Apel Chișinău, sal nr. 1, nivelul 1, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 73, mun. Chișinău și explicat apelanților că dacă îndeplinesc în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se va considera depus la data prezentării inițiale și se va examina în fond, în caz contrar cererea de apel va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) CPC.

La 13 decembrie 2016, apelanții Vataman Zinaida și Vataman Feodosie, reprezentați de avocatul Igor Coban au depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, concomitent solicitând și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Tot la 13 decembrie 2016, Proca Maricica a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel din 21 octombrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate în partea impunerii achitării de către dânsa a taxei de stat în mărime de 18750 lei și nu a da curs cererii sale de apel, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte cu dispunerea scutirii parțiale a ei de la plata taxei de stat și remiterea pricinii în instanța de apel pentru punerea pe rol a apelului și examinarea lui în fond.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea în partea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, deoarece apelul depus întrunește condițiile specificate la art. 365 alin. (1) lit. d) și e) din CPC, fiind motivat pe temeiurile de fapt și de drept.

Cu referire la prevederile art. 85 alin.(4) CPC, invocă că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens persoana fizică sau juridică poate fi scutită de la plata taxei de stat sau de la plata unei părți a ei.

În acest context menționează că în instanța de apel nu a fost numită nici o ședință până la data de 14 decembrie 2016 ora 10.30, până când i s-a dat și termenul de achitare a sumei de 18 750 lei, cu titlu de taxă de stat pentru examinarea apelului.

În atare condiții, afirmă că instanței de apel nu a fost posibil a-i fi prezentate probe cu referire la starea ei materială și temeiurile de scutire de la plata taxei de stat.

Menționează că situația ei față de data depunerii apelului 14 iunie 2016 s-a schimbat radical, ori din data de 05 septembrie 2016-08 ianuarie 2017 se află în concediul medical de maternitate, fapt confirmat prin certificatul medical nr. 994423 și certificatul confirmativ de la locul de muncă nr. 02/1-38-361 din 13 decembrie 2016 unde a activat anterior, ce confirmă aceeași situație și că nu mai are posibilitate să activeze.

Pe motivul că la moment nu este angajată în serviciul și nu are surse financiare suficiente pentru a achita taxa de stat impusă de Curtea de Apel prin încheierea din 21 octombrie 2016, consideră posibil scutirea ei de la plata parțială a taxei de stat.

În același timp relevă că este în stare să achite taxa de stat minimală pentru examinarea apelului.

Concomitent, remarcă și faptul că prin încheierea contestată se încălcă drepturile sale constituționale prevăzute de art. 20 Constituția RM, art. 5 CPC - accesul la justiție, art. 6 CEDO - dreptul la un proces echitabil, art. 13 dreptul la un recurs efectiv.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost recepționată de către recurentă Proca Maricica la 07 decembrie 2016, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție (f.d. 100 vol.II).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 decembrie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel în partea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Proca Maricica din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, se constată că Proca Maricica la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 16 mai 2016 urma să achite taxa de stat în sumă de 18 750 lei, rezultând din faptul că litigiul în cauză este patrimonial, care însă nu a fost achitată.

La fel, este incontestabil și faptul că la depunerea cererii de apel, apelanta Proca Maricica nu a solicitat scutirea de la plata taxei de stat și nu a prezentat probe ce ar confirma starea materială dificilă.

Prin urmare, instanța de recurs, prin prisma prevederile art. 368 alin. (1) CPC, constată că întemeiat instanța de apel a dispus, prin încheierea din 21 octombrie 2016, de a nu da curs cererii de apel depuse de Proca Maricica, acordându-i ultimei termen pentru lichidarea neajunsului.

În această ordine de idei, se atestă că, la caz nu s-au stabilit încălcări a normelor procesuale la emiterea încheierii contestate, prin urmare, nefiind lezat nici dreptul recurenteii la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 al CEDO.

Cât privește solicitarea recurenteii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, instanța de recurs relevă că cerința dată urmează a fi înaintată în instanța de apel, care este competentă de a o examina, cu anexarea probelor ce confirmă situația materială dificilă.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016 în partea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Proca Maricica.

În partea, legalității încheierii nominalizate, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Vataman Feodosie și Vataman Zinaida, instanța de recurs nu se pronunță, pe motiv că în această parte încheierea nu a fost contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Proca Maricica.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Proca Marcica împotriva lui Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților și compensarea cheltuielilor de judecată și la cererea intervenienților principali Vataman Feodosie și Vataman Zinaida împotriva Maricicăi Proca și Vataman Andrei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției nefinisate, cu excluderea acesteia din masa de bunuri partajabile dintre Proca Maricica și Vataman Andrei și excluderea din masa de bunuri partajabile a lotului de teren.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Tamara Chișca-Doneva